

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 kor.
Félévre . . . 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor.

Egyes szám ára 10 fillér

Megjelenik minden vasárnap.

Telefonszám: 15.

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

Kaposvár, Zárda-utca
17. szám,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

A kiadóhivatal

munkakörét Kéthy L.
és Társa könyvnyomdája
vállalván magára, az előfi-
zetések, nyilatkozatok és hirdete-
lési díjak és a lap szerkeszté-
désére vonatkozó felszámolá-
sok ide intézendők.

Egy legyalázás.

Furcsa hír járta be a napokban a lapok útján országot s világot. Homályos, rejtelmes dologról szólt. Titokzatosan csak annyit jelentett, hogy a közös hadügyminiszter megengedte, hogy néhány bosnyák politikai foglyot az aradi várban zárhassanak el.

Kik ezek a szerencsétlenek, hányan vannak, polgárok e, katonák-e, mi volt a bűnük? minderről semmi adat, semmi hír.

Mindegy Akárcsodák ezek a foglyok akár bűnösök, akár ártatlanok: Magyarország területen nincs helyük.

Magyarország a szabadság hazája. Ebben az országban nem lehet és nem szabad Kufstein vagy Olmütz várát létesíteni. Idegen országok politikai elíteltjei számára börtöneink nincsenek. Nem is voltak, nem is lesznek.

Ezek a boszniai foglyok nem katonák, mert ha azok volnának, nem kellene külön miniszteri engedély ahhoz, hogy hol töltsék ki büntetésüket. Ezek a boszniai foglyok tehát csak polgári foglalkozásu emberek lehetnek, tehát gyaníthatólag politikai foglyok, akiket a katonai bíróság ítelt börtönbüntetésre.

Ismerjük azt a katonai bíróságot.

Ténykedését történelmünk gyászkeretes lapjai őrzik, kísérve a nemzet megvetésétől és átkaitól. Ez a katonai bíráskodás, ez az osztrák rendszer most — amint látszik — Boszniában hatalmaskodik, ott szedi most áldozatait azok sorából, kik tán szabadságot, jogot akarnak népöknek és alkotmányos intézményeket katonai önkény helyett. Az osztrák szellem pedig hadi törvényszék elé állítja őket, elítéli és bebörtönözi. Olvasva ezeket „felujlnak a nemes magyar nemzet sebei.” Eppen mint velünk tették. Ösmerjük mi ezt a rendszert, melynek emlékezetét a nemzet átka kíséri mindenkoron.

Amikor ez a zsarnok szellem most Boszniába tette át működésének színterét, nem fogadhatjuk annak híret süket fülekkel, mert az occupált tartományok megszerzéseert magyar vér is folyt bőven s magyar pénz is tartja fenn ott a civilizáció nevében a rendet. Tiltakoznunk kell tehát már maga a zsarnokság jegyében duskáló rendszer ellen.

De ha azt, hogy ez az osztrák kormányzati rendszer Magyarország ellenzése dacára él és uralkodik Boszniában, megakadályozni nem is tudjuk, az ellen, hogy a boszniai nyomo-

ruságos katonai kormányzás áldozatai a mi hazánk földjén börtönöztessenek be, hogy ezek az áldozatok a magyar földet atkozzák, hogy a szabad Magyarország várai idegen népek politikai foglyainak börtönévé alacsonyíttassanak s így a magyar név meggyaláztassék, az ellen tiltakozunk, azt a gyakorlatosságot eltérni nem szabad.

Amit a katonai uralom Boszniában cselekszik, annak részese a magyar nemzet nem lehet. Ha annak tetszik abban az elmaradt felfogásban és tudatlanságban élni, hogy börtönnel és erőszakkal a szellem erejét le lehet győzni — ám tegye, de ne alacsonyítsa le Magyarországot oda, hogy ama rendszere áldozatának itt rendezze be fegyencz-gyarmatát és bennünket mintegy részesévé tegyen bűneinek.

Arad városa már megtette kötelességét. Nyomban a hír elterjedése után tiltakozott az ellen, hogy hazánkat Szibériává tegyék. Az ország valamennyi törvényhatóságának föl kellene emelnie tiltakozó szavát. Ha az ország eltéri ezt a meggyalázását, oda lesz jóhírnevünk és nincs többé magyar becsület.

TÁRCZA.

A harcz mezején.

— (Petőfi halála napján.) —

Irta: Váradi Antal.

... Ott essem el én ...
Ott folyjon az ifjui vér szivemből.

Magyar-Fehéregyháza Erdély egyik községe. Nagyküküllő vármegyében fekszik, a keresdi járásban, hol a Bethlen grófok műkincsekben gazdag, történelmi nevezettségű kastélya is rejtezik. Rejteznek, mondóm, mert olyan eldugottan fekszik, hogy alig lehet rá'alá'ni. Innét a neve is: Keresd! Legalább így mesélik. Fehéregyháza Segesvár közelében van. Másfélezernél több a lakosa, oláhok, magyarok vegyesen. A Hallerek régi kastélya fekszik ott, melyben az ősz Haller, a segesvári csata ténparancsnoka, egyszer fogadott bennünket, az írók és művészek társaságának küldötteit, egy feketére festett kupolás teremben, melyen fölül festett balusztrád fut körül s arra támaszkodva tekintenek le a Hallerek oda-festett hősei, s éppen az ősz pátriárka fölött állt Alerius, a római ősz szakállával, jóságos arczával szakasztott mása az alatta ülő utódnak.

A kastély körül terjed el a mező, azontul a halmok lába, ott jobbra a domboldalon köemlék jelöli a helyet, a hol Bem

jól célzott ágyugolyóval letörte lováról Skariatni orosz tábornokot. Mégis elvesztették a csatát ...

Petőfi halálvágya, próféta betekintése a tulvilágba számos költeményéből ismeretes. »Sirt nekem, sirt -- és koporsót!« — kiált fel. — »Tudom azt az egyet, hogy hogy nem soká' élek ...« — panaszoja másutt. De sejtő lelke azt is érzi, hogy »ha én majd meghalok — Nem leszen kő síromon ...« Azt is dalolja: »Most gomblyukamban a virág — s ha újra zöldül a virág, Talán sírom halmán fakad ...«

Kéttéle halált óhajt magának. Ha az Isten ekképp szólna hozzá: Fiam, én neked megengedem, hogy úgy halj meg, mint magadnak tetszik, erre kérném akkor Istenem: legyen ősz, de szép, szelíd, derült ősz, sárga lombon fényes napsugár. Sárga lomb közt zengje végdalát egy a tavasztól elmaradt madár. S valamint az őszi természetre a halál jön észrevélenül, én reám is úgy jöjjön, csak akkor vegyem észre, ha mellettem ül. ...

... De ha ezt nem engedné az Isten, akkor, kérném, hogy tavasz legyen, harcz tavasza, hol rózsák teremnek, -- véres rózsák, férfikebleken, ... ott legyek s az én szivemből szinte nőjön egy halálos vér-virág ...

Sötét sejtelve nyilatkozik ebben is: »Ha meghalok, ha megfagyok, szememre megkönyezelen szemfedő borul, s ültetni nem fog senki egy virágot a sirra, a mely rajtam domborul«. Máshol: »Te fergeteg,

jöjj! szórd el csontommal szivem s nevetem, — ne tudja senki sem, hogy egykor ilyen megátkozott teremtmény létezett!« Máskor »véres napokkal« álmodik, »mik a világot romba döntik«, mikor ő »megfagy, meghal a csatatéren ...«

Koronája mind e véstjósító látomásoknak az »Egy gondolat bánt engemet, a melyet Petőfi minden bámulója kívülről tud. Ott folyjon az ifjui vér ki szivéből, s ha ajka örömteli végszava zendül, hadd nyelje el azt az aczéli zörejt, a trombita hangja, az ágyudőrejt ...«

S holttestemen át
Fújó paripák
Száguldjanak a kivívott diadalra,
S ott hagyjanak engemet összetiporva ...

Ugy történt. Ott hagyták őt összetiporva.

Fehéregyháza mezején pedig hősök porából kelt fűszáluk ezreit lengeti a szél, de nem tudjuk: melyik kelt a költő hárnvából, mert ahhoz búcsura járna egy nemzet, a mely Isten kálapján bokréta, s melyhez hasonlót »Isten nem teremtett!«

Petőfit Gyalokay hozta kocsiján a csata színhelyére. Julius 29-ike volt. A hátér hegyei felől sötét viharfelhők közelgtek.

Vajjon kit ver meg ma az Isten? Minket vagy az orosz? — mond Gyalokay. — Az orosz? — mond Petőfi kurtán. — Remélem -- feleli Gyalokay.

Krónika a hétről.

Horvátországban a nyári csendélet elég épületes. A Kninben rendezett tüntetés dolgában a dalmáciai bíróság egy küldöttje kihallgatta a bánt. Rauch báró különben már jobban van és több küldöttséget fogadott, Körösre tervezett útját azonban el kellett halasztani, mert ott a lakosság a legféltelenebb utczi tüntetésekre készen várta. — Csinos botránya volt a Starcevic-pártnak. A Starcevic-párt pártgyűlés keretében leplezte le Starcevic Antalnak a párt megalkotójának mellszobrát. A gyűlést Starcevic Mile elnök nyitotta meg s megnyitó beszédében súlyos vádakkal illette Frankot és párthiveit, a kik a horvát nemzet ellen Wekerlével paktumot kötöttek. Pavlevics és Persics horvát képviselők szintén Frankot vádolták s az új pártalakulás szükségességét hangoztatták. A vendéglő előtt, a melyben a gyűlést tartották, több Frank-párti ember verődött össze, hevesen abczugolva a Starcevic-pártiakat. Ezek az utcára rohantak s egy pillanat alatt nagy botrány támadt. Elegovic képviselő a ház balkonjáról az utcára jövő Starcevic-pártiakat egy mosdótál piszkos vízzel öntötte le. A botránynak a rendőrség vetett véget.

A pátriárka választás dolgában az utóbbi napokban a helyzet tisztázódott és alighanem akként lesz megoldva, hogy az első választáson megválasztják Zmejanovich püspököt, a radikálisok jelöltjét, de ez a választás nem nyer megerősödést és akkor majd a kongresszus Bogdanovics Lucziánt választja meg. A szerb pátriárka választást a külügyminiszter sem nézi közömbösen és az uralkodó sem. Nem tekintik azt ugyanis egyszerű belügyi kormányzati dolognak hanem külügyi vonatkozásban is mérlegeli a fölmerült jelenségeket. És ebből magyarázható és magyarázandó a pátriárka-választás most szőnyegen forgó kérdésének egész szövevénye. Az uralkodó nem bizik sem a szerb radikálisok, sem a szerb önállópartiak őszinteségében. Olyan nemzetiségi pártnak tekintik mind a két szerb frakciót, a mely, ha a magyar állami függetlenséget követelné, azt is azzal a hátsó gondolattal tenné, hogy a független magyar állammal szemben jóval könnyebb érvénye-

sülés nyilhatik a nagy szerb törekvéseknek. És Zmejanovicsot nem azért nem erősítene meg a király a patriárkai székből, mert az nem tud magyarul, hanem azért nem, mert ha Zmejanovics talán méltán tagadná is szerb radikális voltát, kétségtelen, hogy ő a szerb radikálisok erőszakolt pátriárka-jelöltje. Ugyanigy áll a dolog a szerb önálló-párt jelöltjével is. Bogdanovicsnak Becsben nem az a legfőbb ereje, hogy a kormány hatvanéves pártjai szívesen látják, — ámbár ez se esik figyelmen kívül hanem az, hogy a végső érvényesülést a monarchia határain túl kereső mindkét szerb frakció teljes erővel ellene küzdött és pedig főleg politikai okok miatt.

A pótállandó választmány ülése.

Somogyvármegye pótállandó választmánya folyó évi július hó 30-án tartotta ülését Kapotsfy Jenő főispán elnöke alatt.

A nagyszámu tárgysorozatból kiemeljük a következőket:

Rusa Ernő dr. törvényhatósági bizottsági tag indítványára, mely szerint Kossuth Lajos nagy hazánkfiának Kaposvárott felállítandó szobrára a törvényhatósági bizottság is szavazzon meg nagyobb adományt, — a pótállandó választmány a zenedijalpból 3000 korona megszavazását javasolja. Tehát Somogy, a legmagyarabb vármegye, sem fog elmaradni a többi vármegyétől, a melyek már lerótták kegyeletüket a halhatatlan férfiú iránt, a kinek emlékét ércben is megörökítették.

A Keszthelyen rendezendő „Balatonvidéki kiállítás“ segélyezésére 1000 korona megszavazása javasoltatott olyképpen, hogy ez az összeg a kiállítás megnyitásakor folyósíttassék.

Nagy érdeklődéssel tárgyalatott még Matolesy István törvényhatósági bizottsági tagnak, a csurgói 48-as függetlenségi párt elnökének, a „Ne temere“ című pápai enciklika elleni beadványa, melyben kéri, hogy a törvényhatóság írjon fel a kormányhoz, miszerint X. Pius római pápának a magyar törvényekbe ütköző enné jogtalan beavatkozása ellen tiltakozzék.

Matolesy István szépen átgondolt beszéddel indokolta meg beadványát, mert valóban türethetetlen, hogy a római pápa olyan jogokat vindikáljon magának magának, a mely a magyar törvények fölé helyezkedik.

A házassági törvény (1899. évi XKXI. t.-cz.) ugyanis törvényesnek ismeri el a vegyes házasságokat s e királyi szentesítéssel ellátott törvény ellenére, kibocsátotta a római pápa a már jelzett, ismeretes s általánosan megütközést keltő enciklikáját, mely a római katolikus és protestáns hitfelekezetek közt kötött házasságot törvénytelennek minősíti. Vagyis, a kik a magyar törvény értelmében törvényes házastársak, azok az említett pápai tilalmi levél szerint, egyszerűen csak ágyasok s ezek gyermekei törvénytelen származásúak.

Többen hozzászóltak a tárgyhoz, végül, midőn szavazásra került a sor, Matolesy indítványát leszavazták s nem tartották opportunusnak a kérdés feszegetését, miután a magyar törvény ugyanis felette áll a pápa ismeretes enciklikájának.

Majd a közgyűlés dönt különben ebben a kérdésben.

Az „Urania Magyar Tudományos Egyesület“ Kaposvárott munkás-gimnázium felállítását tervezi s ennek költségeihez 300 korona segélyt kér. Az állandó választmány egy évre ennek megadását véleményezi és ajánlja a zenedij-alap terhére.

Majd több kisebb jelentőségű ügy letárgyalása után, az ülés végetért.

H o z z á.

I.

A mióta megláttalak,
Rád gondolkodom mindig,
Bár lehetnék én tenálad,
Vagy te lehetnél itt.

Elmennék én, de nem lehet,
Hej! ilyen az élet,
Pedig mindig ott szeretnék
Lenni csak tevéled.

— Remeled? — pattan föl Petőfi. —
Én követelem!

Ezt Gyalokay barátom saját elbeszélése nyomán jegyzem föl. Mikor Brassai bácsinak elmondtam, az felelte rá:

— Est genuine Petőfiánum! (Petőfit jellemző vonása van az esetnek!)

Petőfi, mint Bem tábornok hadsegéde, vászonzubbonyban, gyalog tartózkodott tábornoka körül, többek állítása szerint egy duplapuskával főfegyverkezve. Bem rendelkezései közben észreveszi, hogy Petőfi mellett jár, holott az ellenséges golyók célpontja az ő környezete szokott lenni. Anyyira szerette a költőt, oly nagyra becsülte, s úgy féltette az életét, hogy nyomban a tartalékhoz rendelte. Többen mondják, hogy engedelmességre a parancsnak — hátravonult.

Inné kezdve sűrű homály száll az ő fényes nyomaira. Tapogatózva keressük, de nem találjuk. Sejtés, kombináció, föltevés minden, csak az a szomorú, rettentő bizonyosság, hogy nincs többé.

Ferenci hiteles előadása a következő: »Utóbb a csatater különböző pontjain látták, hol a falu fölött, az ágyuk mögött, hol a faluban a fogadó udvarán, a hol szekere állott. Délután három-négy óra tájban (ez Lengyel dr. állítása) éppen egy hatfontos ágyut hoztak kijavítva Keresztur-ról, ezzel szemben látták Petőfit ekkor a faluba, a fogadó felé haladni. De mar mintegy félóra múlva, míg Lengyel dr. a sebesülteket kötözte, a leégett falu egyik sütő-

kemenczében ülve pillantotta meg, kívül a lőtávolon, honnan a csata menetét figyelte. Időnként fel-felállt, eltávozott, hogy jobb áttekintést nyerjen, de mindig visszatért s gyönyörködni látszott, miként szedik össze a szekély fuvarcsok a lecsapódott ágyugolyókat. Közben jegyezgetett egy zsebkönyvbe. E tájban vált véresebbé a csata, szaporodtak a sebesültek. A költő ekkor a falu elé ment ki s egy ott elfolyó árok hídfőjére dőlve, mintegy félóráig szemlélte a csatát. Tőle nem messze egy hatfontos ágyu lötte az oroszokat, azok keményen viszonzták a tüzelést, s egy ágyugolyó alig harmincz lépésnyire hullt le tőle; a fölvert por őt is eltakarván, hiheőleg szemébe is ment, mert zubbonya ujjával hosszan törölgette. Ekkor a falu vetéskapujához tért vissza s anyyira elmerült gondolataiba, hogy feledni látszott a körülte történeteket.

Már ekkor ingadozni kezdett a csata sorsa. Bemet újra meg újra visszaverték. Minden törekvése, hogy az orosz gyalogság tömegét megbontsa, hiábavalónak bizonyult. Ágyutüzet zúdított rájuk, — maga Bem mestere volt a tüzertudománynak s hires céllövő — hiába. Az oroszok eddig a védelemre szorítottak. Most a mindenün nen visszavágtató őrsök jelenthették, hogy a magyarságnak segítségére sehonnt sincs kilátása, mire az oroszok az offenzívát ragadták meg. Tamadásuk elől seregünk hátrálni volt kénytelen. Az erdőben a cserjés között nagy tömeg orosz katona rejtő-

zött. Ezek most előrohantak, a mieinkre vetettek magukat, s még nagyobb zavarodást okoztak az amugy is megbomlott fuó sorokban. Ez alatt az oroszok jobbszárnyukat is megkerütek. Ott szétverték a három század lovasságot s a jobbszárny kevésszámu gyalogságát. A mieink ez oldalon is megfutamodtak.

Lengyel dr. ekkor lóra ült s a falu vetéskapuja felé lovagolt. Petőfit még mindig ott találta, a hid karfőjére támaszkodva s merengve maga elé. Lengyel ekkor kinyújtotta a jobb kezét s figyelmeztetve a költőt, rámutatott a tőlük alig ezer lépésnyire folyó nagy harcra.

Petőfi meg se mozdult.

— Potomsag! — mondotta s ott maradt s hid karfője mellett, Ezalatt teljesen eldőlt a csata sorsa. A megkerült s szétvert jobbszárny után megfutamodott a balszárny is. Bem egész taborkara menekül.

Be vagyunk kerítve! Be vagyunk kerítve! — így hangzott a kétségbeesett kiabálás, s miután a tüzérseg a hegynek fölfelé menekült, vegyesen a gyalogsággal, a lovasság az országuton vágatott Hejjasfalva felé. Nyomukban két ezred orosz dzsidás, míg egy másik orosz lovas-csapat, a futó sereget megsejteni törekedve, a tolyó partján vágatott előre s a Fehéregyháza fölött levő völgytorkolatnál csakugyan elbük is vágott.

Petőfi szekere, mely a falu kocsmájában állott, ez időben már nem volt ott

II.

A mióta megláttalak,
Oda vagyok érted;
De azt hiszem, a szívemet,
Hogy te még nem érted.

Pedig hogyha megértenéd
Szívem dobogását,
Irigyelne egész világ
Annak boldogságát.

III.

Lehullott az égről egy csillag;
Elfeledni téged nem bírlak,
Elfeledni hogy is tudnának,
Mikor mindig ott vagyok nálad.

Szívem téged sohasem feled.
Éjjel-nappal, ott vagyok veled,
Álmodom, vagy ha felébredek,
Előttem a te képed lebeg.

Noszlopy Tihamér.

H I R E K.

— **Kinevezés.** A hivatalos lap július 31-iki száma közli, hogy az igazságügy-miniszter **Rusa Ernő** drt, lapunk szerkesztő-tulajdonosát Szigetvárra kir. közjegyzővé nevezte ki.

— **Adomány a Kossuth-szoborra.** Dr. Thaly László városunk országgyűlési képviselője a Kaposvárott felállítandó Kossuth-szobor költségeire 50 kor.-t küldött lapunk felelős szerkesztője kezébe.

— **Athelyezés.** A közoktatásügyi miniszter Bajnócziné Sermán Emerika kaposvári községi iskolai rendes tanítónőt ugyanabban a minőségben a szigetvári állami polgári iskolához helyezte át.

— **A nagyatádi mandátum.** A nagyatádi választókerület e hó 1-én, szombaton, választ országgyűlési képviselőt. Két jelölt küzd a mandátumért Piszár Antal dr. barcsi ügyvéd, függetlenségi programmal és Szabó István csokonyai kisbirtokos, szocialista programmal. A választás eredménye nem

az állás alatt. Kocsisa vagy idejében elmenekült, vagy az ellenség zsákmányává lett.

Gyalokay Lajos most így adja elő a további történetet: A mint ő a faluból kivergődött, rákiáltott a futó katonákra, hogy sorakozzanak. De a veszély telbontott minden fegyelmet. Ekkor ő is jól elrejtett kocsijához sietett s megpillantja e közben a költőt, a mint az országuton hajadonfővel szalad. Utána kiált. A költő megáll s szomorúan visszanéz.

— Jere velem! — mond **Gyalokay**. — **Kocsim ott van a bokrok között.**

És kezét megragadva, vonja magával. **Petőfi** keserűen kaczagva szolt:

— Azt hiszed, van ebben a pokolban olyan bolond, a ki helyt merne maradni? **Kocsisod is elfutott.**

S ezzel a rohanó lovasságra mutatott.

— Itt nincs szabadulás. Menjünk a jobboldalra! Ott talán menekülhetünk!

S látva, hogy **Gyalokay** habozik, kirántotta kezét a **Gyalokay** kezéből.

— Itt nincs idő a gondolkodásra. Én megyek, — Isten veled!

Ezzel leszökött az országutról s a hegy felé menekült. **Gyalokay** többé nem látta.¹⁾

Tehát arrafelé menekült, a hol a másik orosz lovas-csapat a **Küküllő** mentén fel-felé vágatva, a buni völgy torkolatánál megfordult s a futóknak eleje vágott, őket bekerítvén. **Lengyel** azt hiszi hogy tovább

kétséges. **Piszár** Antal megválasztása és a függetlenségi párt győzelme bizonyos.

— **Gyermekek a tengerparton.** Az »Erzsébet-kör« 21 leánygyermekét küld le ezen a nyáron a magyar tengerpartra. Pénteken este mentek le a lányok a gyorsvonattal és részint Lovrana- részint Cirkvenicán fogják eltölteni a szünidő hátralevő részét. Nagyné Csorba Mária polgári iskolai igazgató és Fehér Henrik dr. intézeti orvos személyesen ügyeltek föl a gyermekcsereg vonatra szállására. Az »Erzsébet kör« és vezetőinek nemes intencióit minden dicséret helyett szebben világítja meg az a tény, hogy ez idén már 21 gyermeket küldött a tengerparti üdülésre.

— **A csurgói főgimnázium igazgatója.** A belsősomogyi ref. egyházkerület tegnapi ülésén a csurgói református főgimnázium igazgatójává 6 évre újból **Vida Károly** dr. választották meg.

— **Nincs ujoncz.** A honvédelmi miniszter a hozzá fölterjesztett kinutatóból arra a szomorú tapasztalatra jutott, hogy az igali járás idej sorozásról távol maradt állításköteleseinek igen nagyrésze külföldön, főleg Amerikában tartózkodik. A miniszter felhívta a vármegye törvényhatóságát, utasítsa az illető tisztviselőket arra, hogy ezekről a külföldön tartózkodó állításkötelesekről felvett és községenként összeállított névjegyzéket az illető „puhatoló bizottság“nak újból oly szigorú meghagyással adják ki, hogy igyekezzenek ezekről az állításkötelesekről azt is megtudni, melyik államban, városban, utczában és házszám alatt lehet rájuk akadni.

— **A vasárnapi munkaszünet.** A vasárnapi munkaszünet mai rendezetlen állapota sok kifakadásra adott okot, nemcsak a kereskedők és az iparosok hanem az alkalmazottak között is. A kereskedelemügyi minisztériumban elkészült a vasárnapi munkaszünetről szóló törvényjavaslat, amelynek lényege az, hogy az üzletek a fővárosban egész nap zárva maradnak, kivéve az élelmiszereket árusító boltokat, melyeknek zárórája délelőtt 10 óra lett. A vidéken az összes üzleteket déli tizenkét órakor kell majd lezárni, míg a határszéltől 10 kilométernyire fekvő városok délután 5 óráig tartatják nyitva üzleteiket. A törvényjavaslat megbeszélésére a kereskedelemügyi miniszter ankétet akar összehívni, melyet még augusztus folyamán szeretne megtartani,

ugy, hogy a javaslatot az őszi ünnepkörben elő lehessen terjeszteni.

— **Országos jubileumi zárandoklat** **Lourdesbe** augusztus hó 8-án indul Nagyboldogasszony ünnepére dr. Városey Gyula kalocsai érsek ur öngyméltósága védnöksége alatt. A zárandoklat lelkivezetését egy több tagból álló papirendezőbizottság látja el. Utirány: Budapest, Wien, Salzburg, Innsbruck, Mária-Einsiedeln, Genf, Lyon, Parray, le-Monial, Cette, Lourdes, Lyon, Bern, Innsbruck, Wien, Budapest. Árak: I. oszt. 460 kor., II. oszt. 320 kor., III. oszt. 210 kor., Programmal és felvilágosítással szivesen szolgál **Fehér Ferencz** pleb. Eber, **Esztergom** m. **Domonkos** István, **Nyul**, **Győr** m. **Benyács** István **Csacza**, **Trencsén** m. **Hegedüs** Lénárd, pleb. **Bajmok**, **Bács** m.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Pénzintézetek haborus odása.

Most ül össze a Magyar Pénzüntézetek központi hitelbankjának igazgatósága, hogy határozzon, vajon a vezetése alatt álló intézet csatlakozik-e a bankkartellhez vagy sem. Igen nagy fontosságot kell, hogy tulajdonítsunk ennek a gytlésnek. Nem azért, mintha ez a pénzüntézet egymaga ellensúlyozhatná azt a nagy nyomást, melyet a megegyezett fővárosi, pénzüntézetek a magyar közgazdaságra gyakorolni készülnék. Alaptökéjének és egyéb anyagi eszközének ereje ehez csekély, bár tagadhatatlan, hogy relative véve a dolgot, az igen intelligensen és tisztességesen dolgozó intézet erkölcsi sulya és tekintélye messze fölülmúlja a hasonló alaptökéjű intézetek tekintélyét. Mi csupán a tény erkölcsi oldalát tekintjük és méltatjuk, és ebből a szempontból, azt hisszük, egyetért velünk mindenki, hogy igen nagy horderejű óra lesz az, midőn s legnagyobb hazai vidéki pénzüntézetek közismert és elismert vezetői összeülnek, hogy határozzanak, vajon az ő bankjuk csatlakozik-e a kartellhez vagy sem! Itt fogják megadni az első választ arra a csapásra, mely ellenük, intézeteik ellen váratlanul és indokolatlanul, méretett.

érte s néhány fejére mér. kardcsapással levágta. Még a földön fekvőre is mérték volna egy csapást. **Haller** József gróf szerint **Zeyk** **Domonkos** emelte **Petőfi** t a kegyelbe s vitte a kukoriczásba. **Petőfi** ott leszállott, innét későbbi szemtanúk állítása szerint a buni hidig futott, de aztán dzsidás kozákok utolérték, egyik mellbe döfte s a **Köküllőbe** fordult. De a folyóból kimászott s reggel egy **Csont** **Juon** nevű fehéregyházai ember kocsiján **Héjjasfalvaig** ment volna, a hol **Zeyk** **Domonkossal** és huszonhárom honvéd.ársával együtt egy közös sirba dobták. **Petőfi** kiáltott volna, **Haller** előadása szerint a sirból, hogy ne temessék el, »látjátok hogy élek, meggyógyulhatok **Petőfi** vagyok!« De egy irgalmatlan orosz visszataszította s »Dögölj meg, **Kossuth**-kutya!« káromlással hullákat dobáltak rá, később **Bader** **János** segesvári lakos oltatlan meszet hintett fölébük s az élők sirját betakarták.

Petőfiné a következő télen — az egy-másnak ellentmondó legendák nyomán — keresni indult. De az előadottakról értesülvén, a további keresést abbahagyta.

Aztán keresek . . . vártak . . . keríték . . . Hiába.

Azon az éjszakán megint egy fényes hulló csillag szórta a hűlő leveleket a magasból . . . Egy másik mindeniknél fényesebb, ragyogóbb csillag visszaköltözött az égbe!

¹⁾ Ugyanott.

²⁾ **Ferenczi**: »**Petőfi** életrajza.« 178. **Lengyel**: »**Vasárnapi Ujság**« 1860—1861.

¹⁾ Szózerint **Ferenczi** előadása.

És mi a válasz? Lehet kétség ez iránt? Józanul — nem! A legvérmesebb optimista, a legkislelkűbb a vidéki igazgatók közül is elismerni kénytelen, hogy a kartell támadás első sorban a vidéki pénzüzetek ellen. Képzeltető-e tehát, hogy a saját bankjukat odatolják abba a körbe, mely ellőttük zárul be? De szárazon tüzeti szempontból itélve meg a kérdést, sem találunk indokot a központi hitelbank csatlakozására. Remélhetnek a szövetséges intézetek ennek folytán olcsóbb hitelt, várhatják, hogy a csatlakozás folytán velük szemben a kartelfeltételek enyhíthetnek fognak? Nem, legfeljebb a központi hitelbank ügyvivő igazgatóinak kényelmét szolgálják, de sem a bankon magán, sem önmagukon nem segítenének.

Ha azonban a Központi hitelbank nem csatlakozik a kartellhez és a holnap igazgatósági ülésen döntő határozatok hozatnak arra nézve, hogy ez az intézet sikerrel támogatassa részvényeseit és szövetségeseit, ha megragadják a kedvező alkalmat, hogy ezen nagyrahitott intézetet nagygyává és erőssé tegyék és képeítsék fontos most már országos hivatásának teljesítésére, akkor igazgatói első sorban megbecsülték önmagukat, másodsorban pedig oly szolgálatot tesznek a magyar közgazdaságnak, melyért csak hálával adózhat nekik az az ezerötszáznál több magyar vidéki pénzüzet, melynek anyagi és erkölcsi érdekeit ők holnap képviselni és megoltalmazni hivatják. Rajtuk eső holnap a magyar vidék szeme és ennek az érzésnek fölemelő tudata kell, hogy vezérrelje elhatározásaikat.

Bátorság és elszántság tehát, habozásra

nincs idő. Nem hosszas tanácskozásokra, hanem gyors és bölcs határozatokra van szükség, melyek méltóak legyenek azon férfiakhoz, akiknek kezére az ország lakossága verejtékkel megkeresett millióit bizza! Méltóan a szövetséges elnökéhez, Mándy Lajoshoz, az erélyesnek ismert férfiúhoz, aki az ország két hatalmas intézetét vezeti. Nem szavakat tetteket kérünk! Hangos messze csengő választ arra az orvítámadásra, mely a vidéki pénzüzetek ellen készül. A helyzet egyedüli orvoslata az lehet: készülni minden erővel a védelemre visszautni oda, ahová lehet. A módot majd megtalálják, a fő vezérelv csak az lehet, hogy össze kell hordani minden nélkülözhető erőt avégből, hogy a központi fegyvertár minél dúsabban legyen szerelve. A vidéki pénzüzetek vezetőinek tehát arra az ösvényre kell lépniük, melyen a szocialisták régen haladnak. A gyengék csak úgy boldogulhatnak a hatalmasok erőszakával szemben, ha egyesült erővel, összhangban és kitartással lépnek fel az ellenféllel szemben. Fűzzék tehát szorosabbra azt a kapcsolatot, mely a vidéki pénzüzeteket a központi hitelbankban máris összeköti, vonják bele még azokat is, akik még hiányzanak és mutassák meg hogy tudatában vannak azon nagy hatalomnak, mely bennük mindeddig szunnyadt, melytől azonban most tettet vár az ország!

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Rusa Ernő.

C i m b a l m o t
ne vegyen, míg

Reményi Mihály

a magy. kir. zeneakadémia házi hangszerkészítőjétől árjegyzőket nem hozatott
**Budapestről Király-
utca 57.**

Minden hangszerről
árjegyzék külön kérendő.

Nyomdai munkákat

jutányos áron készít

Kéthelyi L. és Társa
könyvnyomdája
Kaposvár.

RÓZSA JÁNOS

vegyészeti ruhatisztító, plissirozó, ágytolltisztító és gőzműfestő gyára.

Kaposvár, Fő-utca 31. sz., saját házában

Ajánlja a legújabb gépekkel felszerelt

plissirozó, guvrirozó, vegyészeti ruhatisztító és gőzműfestő gyárát,

mely legújabban

ágytolltisztító géppel

bővítettett ki. — Ezen közegészségi és tisztasági szempontból felette megbecsülhetetlen eljárást melegen ajánljuk háziasszonyok, intézetek és kórházak figyelmébe.

Tisztítás folytán a toll 100%-kal növekedik.

Előzetes bejelentés után a toll tisztítása meg is várható.

Szőlőoltványok.

Fajtiszta Ripária-Portális alanyon ott elsőrendű dusgyökérzetű, teljes felelőség mellett szállítok következő fajokban:
Bor-fajok: Erdei, Oiasz-Rizling, Kövidinka, Nemes kadarka, Furmint, Slankamenka, Burgond, Oporto, Mézés-tehér, Karbenet, Sárfehér, Ezerjő, Mirkovácsi, Muskotály.

Csemegefajok: fehér és piros Chasse-lass, Passatuti.

1000 db. sima zöldoltvány	80 kor.
1000 „ gyökeres I. oszt. 2 éves	180 „
1000 „ II. oszt.	140 „
1000 „ sima Ripária-Portális I. oszt.	16 „
1000 „ II. oszt.	9 „
1000 „ gyökeres I. oszt.	30 „
1000 „ II. oszt.	18 „
1000 „ fásoltvány I. oszt.	200 „
1000 „ II. oszt.	140 „

Előlegül az ár egynegyed részét beküldeni sziveskedjék.

Bort a legjobb minőségben napi ár szerint szállítok.

Tisztelettel
Sárkány József
Gyöngyös, (Hevesin.)

Mit igyunk?

hoey egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványviz erre a legbiztosabb óvszer

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

ÁGNES-

fórrást, ha gyomor-, bél- és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.
fórrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
fórrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
fórrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

A mohai Agnes-fórrás, mint természetes szénsavdus ásványviz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyuviz; dus szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógsóknál fogva kitünő szere a legkülönbébb gyomor-, légcső- és húgy-szervi betegségeknek, 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is mint typhus, kolera, megkíméltettek azok, a kik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai Agnes-vizzel éttek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánva. Számos elismerő nyilatkozat a fórrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű, mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb; hogy az Agnes-fórrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a fórrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható.

Fórráskezelőség.

kapható minden fűszertüzletben és elsőrangú vendéglőkben.

Kedvelt borviz!

Hónig József divatáruháza

Kaposvár, Korona-utca 10.

Különlegességek saját készítményü
valódi

angol zephir ingekből,
női ingblousokból.

Kész gyermekruhák és kötények.

Kész női fehérműek,
vászon- és sifon-raktr.

Fürdőruhák nagy választékban.

Tévedés,

ha valaki azt mondja, hogy jobb ká-
vét — vagy pedig olcsóbban tud ká-
vét szállítani mint

Fratelli Deisinger

fiumei cég

BUDAPESTEN

a királyi bérpalotában.

Hirdetéseket

legolcsóbb árban felvesz
a kiadóhivatal.

Nagy mellékkereset

Magas jutalékot

fizetünk olyan egyéneknek és vi-
dégi ügynököknek, kik részvé-
nyeknek részletfizetésre való el-
adásával kívánnak foglalkozni.

Általános
Bank Részvénytársaság

BUDAPEST,

Erzsébet-körút 30. szám.

PÉNZKÖLCSÖN!

20.000,000 korona áll rendelkezésére
1600 koronán felüli törzsfizetéssel bíró
köztisztviselőknek, katonatisztoknak és
nyugdíjasoknak csak kötelezvényre. —
Váltó nem kell! — Megkeresésnél köz-
lendő: életkor, törzsfizetés és szol-
gálati idő.

Jelzálogkölesön:

földekre és jó helyen fekvő, értékes
bérházakra, 4 százalékos 10 60 évig
terjedő törlesztésre. — Jutalék utólag.
Válaszbélyeg.

Országos Hitel-
és Kölesönszerző Vállalat

BUDAPEST,

VI. ker., Izabella-utca 67. szám.

Telefon: 101 - 28.

100,000 db.
készlet.

Szegfű és Rózsa

100,000 db.
készlet.

SKORKA JÁNOS rózsá- és szegfűteleptulajdonos ajánl direkt
külföldi országokból beszerzett

**óriás viragu Rem-szegfűket és nyakba nemesített
Bokor-rózsákat.**

E nagy készlet miatt egyideig 30 százalékot engedélyezek.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Több díjjal kitüntetett nagy virágkötészetemben min-
denféle csokrok, koszorúk mélyen lezállított áron készíttetnek.

Tenyésztő telepemről vágott virágjaimat és begyökeresedett
cserepekben nyíl rózsákat, szegfűket, jacintokat stb. a legol-
csóbb napi áron szállítom.

Sok nemesfajú szegfűmagjaimról szól név-árlappal készséggel
szolgállok.

SKORKA JÁNOS

5 hold rózsá- és szegfűtelepe

B.-Szarvason.

NAGY LAJOS

SZIJGYÁRTÓ, NYERGES ÉS BÖRÖNDÖS

KAPOSVÁR, Erzsébet-ut, 12. szám. (Piacz-tér.)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmébe aján-
lani elsőrendű

szijgyártó, nyerges és bőröndös üzletemet,

melyet helyben, Erzsébet-ut 12. szám alatt (Piacz-tér), nyitottam és
a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelően rendeztem be.

Raktáron tartok kocsizó, lovaglő és istálló felszereléseket, ugy-
szintén bőrönd, vadászati és bőr-díszmű árukat.

Megrendeléseket és javításokat pontosan készítek

SZÉKELY ÁRMIN FIAI polgári és egyenruha szabók.

A m. kir. államvasutak,
a cs. és kir. közös hadsereg,
a m. kir. honvédség
szerződéses egyenruha szállítói

Kaposvár.

Készítenek finom polgári öltönyöket, telőtöket, minden
fegyvernembeli egyenruhákat.

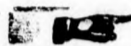

Raktáron tartják a legfinomabb szöveteket, kitűnő minőségű férfi- és fiu-
ruhákat, bundáskabátokat, utazóbundát, kalapot, sapkát.

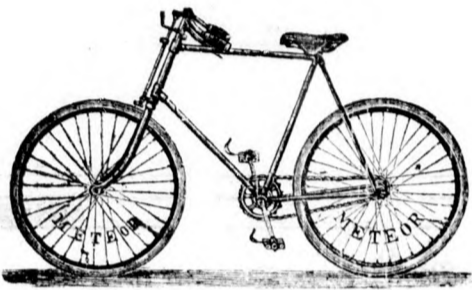
Tűzoltó egyenruhák önkéntes testületek részére előnyös árban és előnyös
fizetési feltételekkel.

 Bizományi raktár a hirneves gácsi lópokróczokból.

BIRÓ ADOLF

SINGER ÉS TÁRSA varrógép és kerékpár bizományi üzlete
KAPOSVÁR, Főutca 25.

 a Somogymegyei Takarékpénztárral szemben.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Kapos-
várrott, Főutca 25. sz. alatti

varrógép és kerékpár bizomány

üzletemben SINGER-féle és egyéb gyártmányú kü-
lönféle varrógépeket, kerékpárokat, varrógép és ke-
rékpár alkatrészeket, továbbá mindennemű sportcikkeket
nagy választékban tartok raktáron és jutányos áron bocsátom a
n. é. közönség rendelkezésére.

Dus választéku raktáram szives megtekintését kérve, azon
reményben, hogy támogatásukat mihamarább kiérdemelni szeren-
csés leszek, vagyok kiváló tisztelettel

Biró Adolf
Kaposvár, főutca 25.

Somogyvármegye legnagyobb
női kalap és divatruháza

FEKETE LAJOS

Kaposvár,

Főutca 8, Kemény palota.

Nagy választék diszített
és diszitetlen női és
gyermek szalma, csipke
és utazó kalapokban.
A híres Turul cipőgyár főraktára.

FIUMEI

kavé és tea behozatal raktár.

Tulajdonos Rácz József,

Kaposvár, Erzsébetut 7. Piacztér.

Kavé

Tea

Rum

Csokoládé

Cacao

Czukorka

Borok

Oleó árak.

SCHLESINGER ALBERT ÉS JÓZSEF

fakereskedők és gőztéglyagyárosok Kaposvárott

a nagyérdemű közönség becses tudomására hozzák, hogy ujonan épült és berendezett

GŐZTÉGLAGYÁRUKBAN

kitűnő minőségű hornyolt cserepet, párkány-, szta-, jarda- és ételet,
szárazan préselt keramitot és alagsóveket állítanak elő.

mely felsorolt anyagokat ugy helyben, valamint vidékre a legpontosabban szállítják.

Megrendelhető:

 a Kaposvári Kereskedelmi és Iparbanknál.